

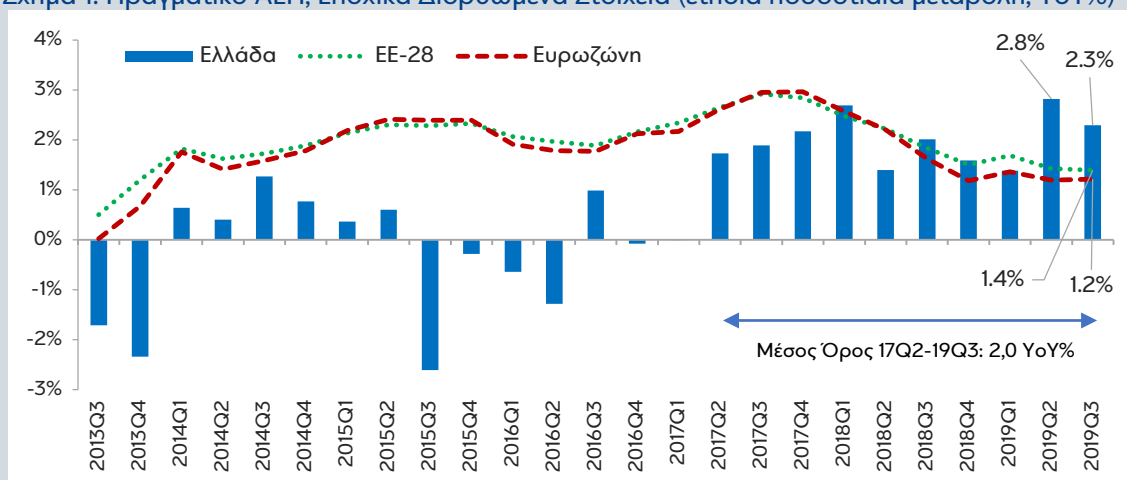
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

11 Δεκεμβρίου 2019, Τεύχος 314

Επιτάχυνση της οικονομίας στο 9-μηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2019

Την περασμένη Πέμπτη 5/12/2019 η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοίνωσε τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς για το 3^ο τρίμηνο 2019. Η δημοσίευση των στοιχείων του 4^{ου} τριμήνου 2019 και της εκτίμησης των εθνικών λογαριασμών για το σύνολο του έτους είναι προγραμματισμένη για τις 6/3/2020. Πως κινήθηκε η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα το 3^ο τρίμηνο 2019; Ποια είναι η εικόνα που διαμορφώνεται για τη μακροοικονομική επίδοση της Ελλάδας στο 9-μηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2019; Η πορεία ανάκαμψης των τελευταίων 10 τριμήνων σε ποιες συνιστώσες της ζήτησης στηρίζεται; Στο παρόν τεύχος του δελτίου 7 Ημέρες Οικονομία αντλούμε πληροφορίες από τις χρονολογικές σειρές των εθνικών λογαριασμών και δίνουμε απαντήσεις στα προαναφερθέντα ερωτήματα.

Σχήμα 1: Πραγματικό ΑΕΠ, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, YoY%)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Έπειτα από 9 χρόνια βαθιάς ύφεσης και στασιμότητας, η πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε για 10^ο τρίμηνο στη σειρά. Συγκεκριμένα, το 3^ο τρίμηνο 2019, ο πραγματικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης διαμορφώθηκε στο 2,3 YoY% / 0,6 QoQ%, υψηλότερος σε σύγκριση με τις αντίστοιχες επιδόσεις των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 Κρατών Μελών (ΕΕ-28) και της Ευρωζώνης (βλέπε Σχήμα 1).¹ Σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα σημείωσε επιβράδυνση σε όρους ετήσιας και τριμηνιαίας μεταβολής του πραγματικού

¹ Ως YoY% και QoQ% ορίζεται η ετήσια και η τριμηνιαία ποσοστιαία μεταβολή αντίστοιχα. Συνεπώς, η διατύπωση ότι ο πραγματικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης διαμορφώθηκε στο 2,3 YoY% / 0,6 QoQ%

Συγγραφείς

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

ΑΕΠ. Σημειώνουμε ότι τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών του 1^{ου} και του 2^{ου} τριμήνου 2019 αναθεωρήθηκαν επί τα βελτίω. Σύμφωνα με την προηγούμενη δημοσίευση της ΕΛΣΤΑΤ (4/9/2019), ο πραγματικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης του 2^{ου} τριμήνου 2019 ήταν 1,9 YoY% / 0,8 QoQ%, αρκετά χαμηλότερος σε σχέση με την τρέχουσα αναθεώρηση στο 2,8 YoY% / 1,3 QoQ%. Η εν λόγω απόκλιση προέρχεται σε μεγάλο βαθμό από τη συνιστώσα της δημόσιας κατανάλωσης (βλέπε σχετική ανάλυση παρακάτω).

Πίνακας 1: Πραγματικό ΑΕΠ, Προσέγγιση Δαπάνης, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (YoY% και QoQ%)
 Y = ΑΕΠ, C^P = Ιδιωτική Κατανάλωση, C^G = Δημόσια Κατανάλωση, I = Συνολικές Επενδύσεις, I^F = Επενδύσεις Παγίων, X = Εξαγωγές, X^G = Εξαγωγές Αγαθών, X^S = Εξαγωγές Υπηρεσιών, IM = Εισαγωγές, IM^G = Εισαγωγές Αγαθών, IM^S = Εισαγωγές Υπηρεσιών

	Α. Ετήσια % Μεταβολή, YoY%					Β. Τριμηνιαία % Μεταβολή, QoQ%					Γ. YoY%		
	18Q3	18Q4	19Q1	19Q2	19Q3	18Q3	18Q4	19Q1	19Q2	19Q3	18	19	17Q2-19Q3
											Q1-Q3	M.O	
Y	2,0	1,6	1,4	2,8	2,3	1,0	0,0	0,4	1,3	0,6	2,0	2,2	2,0
C ^P	1,0	1,0	0,7	-0,3	0,2	-0,2	-0,2	0,2	-0,2	0,4	1,0	0,2	0,7
C ^G	-4,5	-1,4	0,2	9,4	-0,5	2,3	1,5	-1,1	6,5	-6,9	-2,9	3,0	0,0
I	41,0	4,2	14,6	1,3	-5,0	12,8	-10,3	5,5	-5,0	5,7	0,7	3,0	3,9
I ^F	-22,6	-26,4	8,1	-6,1	2,0	-12,5	-2,3	7,9	1,9	-5,0	-6,2	1,0	-0,5
X	6,4	10,2	4,5	5,8	9,5	1,0	2,5	-1,5	3,8	4,5	8,1	6,6	7,6
X ^G	7,4	8,1	-0,4	4,1	6,2	0,4	1,6	-2,1	4,3	2,4	8,5	3,3	6,3
X ^S	5,9	12,5	9,8	8,1	14,5	0,7	3,6	-0,3	4,0	6,7	8,0	10,8	9,3
IM	15,6	2,2	9,8	3,7	-2,9	7,4	-7,6	5,3	-0,8	0,6	3,2	3,3	3,7
IM ^G	15,5	0,3	10,1	3,9	-4,9	8,2	-8,3	5,6	-0,9	-1,0	0,8	2,7	2,4
IM ^S	16,7	13,2	6,3	2,8	8,6	2,4	-2,3	1,5	1,3	8,1	14,8	5,9	10,2

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

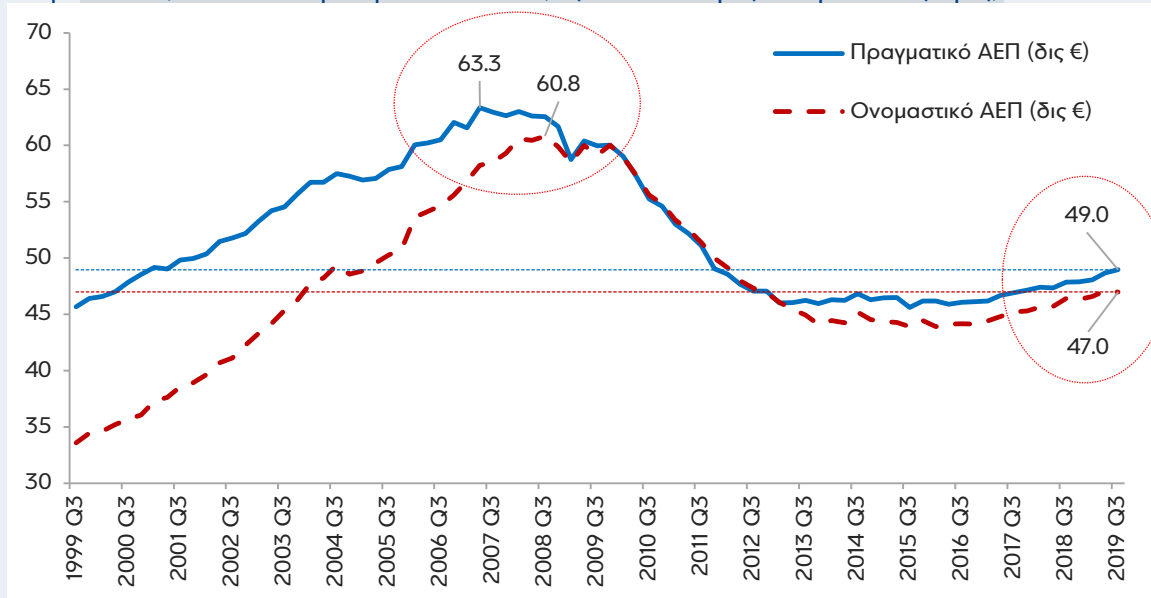
Σημείωση: (α) Ως Μ.Ο ορίζουμε τον μέσο όρο.

Υπό το πρίσμα της προσέγγισης της δαπάνης, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, εν μέσω ενός διεθνούς περιβάλλοντος με επιβραδυνόμενους ρυθμούς μεγέθυνσης για σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της ελληνικής οικονομίας, ξεχώρισαν θετικά με την επίδοσή τους το 3^ο τρίμηνο 2019. Ο τομέας των υπηρεσιών, στηριζόμενος στην υψηλή αύξηση των τουριστικών εισπράξεων επιτάχυνε στο 14,5 YoY% / 6,7 QoQ%, ενώ και ο τομέας των αγαθών είχε σημαντική συμβολή (6,2 YoY% / 2,4 QoQ%) στην ενίσχυση της εξωτερικής ζήτησης. Στην πλευρά της χρέωσης των εξωτερικών συναλλαγών, ο ρυθμός μεταβολής των εισαγωγών αγαθών κινήθηκε σε αρνητικό έδαφος (-4,9 YoY% / -1,0 QoQ%). Η ετήσια πτώση των εισαγωγών αγαθών εν μέρει οφείλεται σε αποτέλεσμα βάσης του 3^{ου} τριμήνου 2018 λόγω της υψηλής αύξησης και μετέπειτα πτώσης της μεταβολής των αποθεμάτων. Στην αντίθετη κατεύθυνση κινήθηκαν οι εισαγωγές υπηρεσιών – πληρωμές προς την αλλοδαπή για

το 3^ο τρίμηνο 2019 σημαίνει ότι η αξία σε σταθερές τιμές των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παρήχθησαν στην ελληνική οικονομία το 3^ο τρίμηνο 2019 ήταν υψηλότερη κατά 2,3% σε σύγκριση με το 3^ο τρίμηνο 2018 και κατά 0,6% σε σχέση με το 2^ο τρίμηνο 2019.

λόγους ταξιδιωτικούς και μεταφορών – καταγράφοντας αύξηση 8,6 YoY% / 8,1 QoQ%.² Βάσει των παραπάνω αποτελεσμάτων, οι καθαρές εξαγωγές, δηλαδή η διαφορά ανάμεσα στις εξαγωγές και τις εισαγωγές, ενισχύθηκαν σημαντικά σε ετήσια και σε τριμηνιαία βάση το 3^ο τρίμηνο 2019.

Σχήμα 2: ΑΕΠ, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (δισ € σε σταθερές και τρέχουσες τιμές)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Στο πεδίο της εγχώριας ζήτησης, η ιδιωτική κατανάλωση έπειτα από την πτώση που σημείωσε το 2^ο τρίμηνο 2019 (-0,3 YoY% / -0,2 QoQ%), ενισχύθηκε 0,2 YoY% / 0,4 QoQ% το 3^ο τρίμηνο 2019. Η αύξηση της απασχόλησης και η μεγάλη βελτίωση του δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή δύναται να ερμηνεύσουν σε έναν βαθμό το προαναφερθέν αποτέλεσμα.³ Η άλλη συνιστώσα της συνολικής κατανάλωσης, ήτοι η δημόσια, κινήθηκε πτωτικά (-0,5 YoY% / -6,9 QoQ%) το 3^ο τρίμηνο 2019. Η εν λόγω επίδοση οφείλεται εν μέρει σε αποτέλεσμα βάσης του προηγούμενου τριμήνου. Συγκεκριμένα, το 2^ο τρίμηνο 2019, 1^ο διεξήχθησαν 3 εκλογικές αναμετρήσεις (Ευρωεκλογές, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Εθνικές) και 2^ο οι ασκούντες την οικονομική πολιτική εφάρμοσαν μέτρα επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής. Αυτά είχαν ως αποτέλεσμα την έκρηξη της δημόσιας κατανάλωσης κατά 9,4 YoY% / 6,5 QoQ% το 2^ο τρίμηνο 2019. Τέλος, σε ότι αφορά την πορεία των επενδύσεων, τα αποτελέσματα το 3^ο τρίμηνο 2019 είχαν ως ακολούθως: οι επενδύσεις παγίων ύστερα από δύο συνεχή τρίμηνα με ανοδική πορεία σε τριμηνιαία βάση, κατέγραψαν πτώση -5,0 QoQ% με τις κατηγορίες του μεταφορικού εξοπλισμού και των κατοικιών να συνεισφέρουν προς αυτή την κατεύθυνση. Σε όρους ετήσιας μεταβολής σημείωσαν αύξηση 2,0 YoY%. Η δεύτερη συνιστώσα των συνολικών επενδύσεων, αυτή της μεταβολής των αποθεμάτων, διαμορφώθηκε στα €430,5 εκατ. σε τρέχουσες τιμές το 3^ο τρίμηνο 2019, μειωμένη κατά -€523,7 και -€1.490,2 εκατ. σε σύγκριση με το 2^ο τρίμηνο 2019 και το 3^ο τρίμηνο

² Τα μερίδια των τομέων των αγαθών και των υπηρεσιών επί του συνόλου των εξαγωγών ήταν 54,9% και 45,1% (σε τρέχουσες τιμές) το 2018. Τα αντίστοιχα μερίδια επί του συνόλου των εισαγωγών ήταν 81,8% και 18,2%.

³ Σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών η απασχόληση αυξήθηκε 1,6 YoY% το 3^ο τρίμηνο 2019 από 2,4 YoY% το προηγούμενο τρίμηνο. Επιπρόσθετα ο δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτή βελτιώθηκε σε υψηλό 17,5 ετών (-11,7 μονάδες δείκτη) το 3^ο τρίμηνο 2019.

2018 αντίστοιχα.⁴ Ως εκ τούτου είχε αρνητική συνεισφορά στον ετήσιο και στον τριμηνιαίο ονομαστικό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης.⁵

Όπως παρουσιάζεται στο τμήμα Γ. του Πίνακα 1, στο 9-μνη Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2019 ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας επιταχύνθηκε στο 2,2 YoY% από 2,0 YoY% το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Η δημόσια κατανάλωση, λόγω της επίδοσης που είχε στο 2^ο τρίμηνο 2019 ανέκαμψε κατά 3,0 YoY% (από -2,9 YoY% πέρυσι), οι επενδύσεις παγίων ύστερα από τη μεγάλη μείωση στο 9-μνη Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2018 (-6,2 YoY%) παρουσίασαν μικρή βελτίωση, ενώ ο ρυθμός αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης, παρά την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και την άνοδο της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, επιβραδύνθηκε στο 0,2 YoY% από 1,0 YoY% στο 9-μνη Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2018. Τέλος, οι καθαρές εξαγωγές συνέχισαν να έχουν υψηλή θετική συνεισφορά στον ετήσιο πραγματικό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης.

Βάσει των παραπάνω αποτελεσμάτων και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν υψηλές αναθεωρήσεις στην επόμενη δημοσίευση (6/3/2020) των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών της ΕΛΣΤΑΤ, δεν αποκλείεται ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας για το σύνολο του έτους 2019 να διαμορφωθεί σε επίπεδα υψηλότερα του 2,0%, δηλαδή να υπερβεί τις τρέχουσες προβλέψεις (βλέπε Πίνακα 2) των περισσότερων επίσημων οργανισμών (οι οποίες ωστόσο έγιναν πριν τη δημοσίευση των στοιχείων του 3^{ου} τριμήνου 2019 και των αναθεωρήσεων προς τα πάνω του 1^{ου} και του 2^{ου} τριμήνου 2019).⁶

Πίνακας 2: Προβλέψεις για τον Πραγματικό Ρυθμό Οικονομικής Μεγέθυνσης των Ετών 2019- 2021

Επίσημοι Οργανισμοί	2018	2019F	2020F	2021F
Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ)	1,9	1,8	2,3	2,0
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)	1,9	1,8	2,3	2,0
Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)	1,9	1,8	2,1	2,0
Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2020	1,9	2,0	2,8	-
Focus Economics (μέση εκτίμηση αγοράς)	1,9	1,7	1,9	1,9

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), (β) Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), (γ) Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), (δ) Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2020, (ε) Focus Economics, (στ) Eurobank Research.

Εν κατακλείδι, η πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε για 10^ο τρίμηνο στη σειρά το 3^ο τρίμηνο 2019. Το πραγματικό ΑΕΠ ανήλθε στα €49,0 δις (€47,0 δις σε τρέχουσες τιμές) ενισχυμένο 6,7% σε σύγκριση με το 2^ο τρίμηνο 2016, μειωμένο ωστόσο -22,7% σε σύγκριση με το ιστορικό υψηλό του 2^{ου} τριμήνου 2007 (βλέπε Σχήμα 2). Η μέση ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 2,0 YoY% με κινητήριο δύναμη τις καθαρές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Η

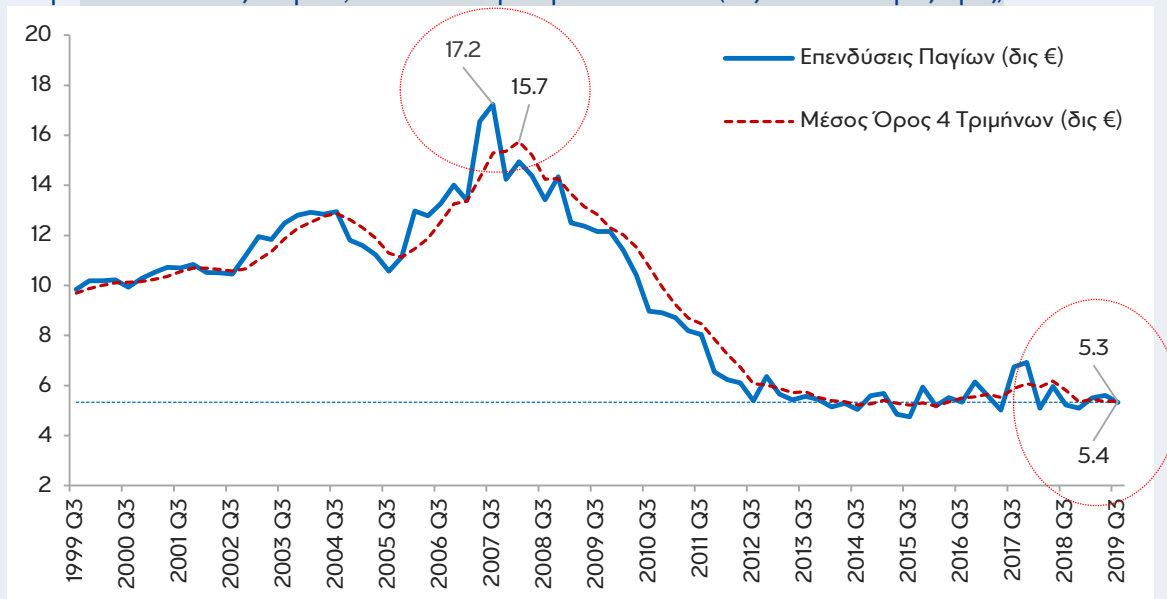
⁴ Όταν η μεταβολή των αποθεμάτων είναι θετική (αρνητική) τότε η παραγωγή είναι μεγαλύτερη (μικρότερη) από τις πωλήσεις.

⁵ Στους εθνικούς λογαριασμούς η μεταβολή των αποθεμάτων παρατίθεται ως ξεχωριστή μακροοικονομική μεταβλητή μόνο σε τρέχουσες τιμές. Σε σταθερές τιμές (αλυσωτοί δείκτες όγκου) παρατίθενται ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου (σύνολο επενδύσεων) και ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (επενδύσεις παγίων).

⁶ Σημειώνουμε ότι με βάση τα τρέχοντα στοιχεία, ο ετήσιος πραγματικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης του 4^{ου} τριμήνου 2019 ήδη προικοδοτείται με 2,2 ποσοστιαίες μονάδες από το άθροισμα των τριμηνιαίων ρυθμών μεταβολής των προηγούμενων 3 τριμήνων. Δηλαδή, ακόμα και στην περίπτωση που ο τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ το 4^ο τρίμηνο 2019 είναι οριακά αρνητικός, ο αντίστοιχος ετήσιος θα είναι υψηλότερος του 2,0 YoY%.

εγχώρια ζήτηση, μέσω των συνιστωσών της μεταβολής των αποθεμάτων και της ιδιωτικής κατανάλωσης συνεισέφερε θετικά, με τις επενδύσεις παγίων ωστόσο να αποτελούν τον αδύναμο κρίκο της οικονομίας (βλέπε Σχήμα 3). Από όλες τις συνιστώσες της ζήτησης οι επενδύσεις παγίων ήταν η μόνη μακροοικονομική μεταβλητή με αρνητικό μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής (-0,5 YoY%) στο διάστημα των τελευταίων 10 τριμήνων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το δυσμενές διεθνές οικονομικό περιβάλλον και την πιθανότητα επιβράδυνσης της συνεισφοράς του εξωτερικού τομέα στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα, η διατήρηση του ρυθμού μεγέθυνσης στα τρέχοντα επίπεδα, πόσω μάλλον η επιτάχυνσή του, συνδέεται πρωτίστως με την ανάκαμψη των επενδύσεων παγίων.

Σχήμα 3: Επενδύσεις Παγίων, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (δισ € σε σταθερές τιμές)

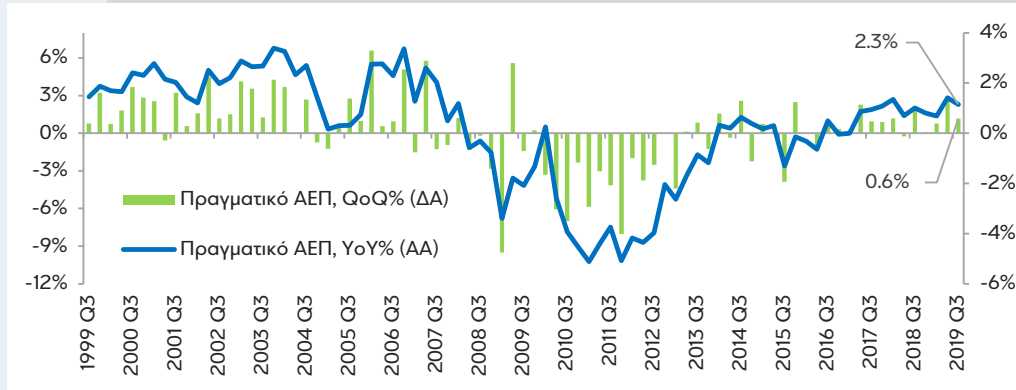
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2019 η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,3% (+2,8% (2019Q2) και +2,0% (2018Q3)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν +0,6% (+1,3% (2019Q2) και 1,1% (2018Q3)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2019: 2019 1,8%, 2020 2,3%, 2021 2,0%

Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

Περίοδος: 1999Q3–2019Q3

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: +0,5%

Διάμεσος: +1,4%

Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)

Ελάχιστο: -10,2% (2011Q1)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

Δημοσίευση: 5/12/2019

(προσωρινά στοιχεία)

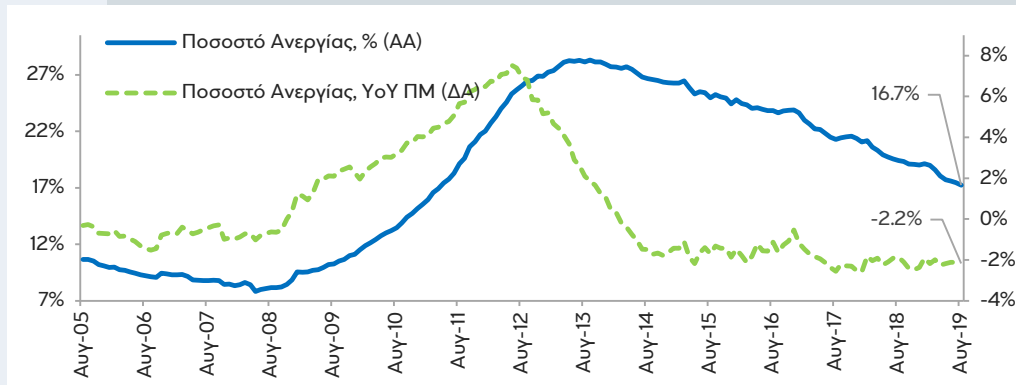
Επομ. δημ.: 6/3/2020 (προ-

σωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Αύγουστο 2019 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 16,9% (16,9% (7/2019) και 18,9% (8/2018)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (ΜΟ 12 μηνών) ήταν στο 17,9% (18,1% (7/2019) και 20,1% (8/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2019: 2019 17,3%, 2020 15,4%, 2021 14,0%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 8/2005-8/2019

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,7%

Διάμεσος: 18,8%

Μέγιστο: 27,8% (9/2013)

Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

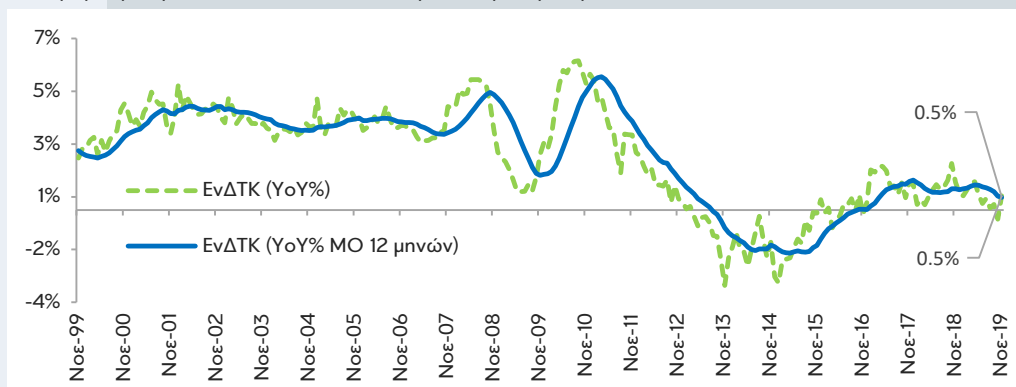
Δημοσίευση: 7/11/2019

Επομ. δημ.: 20/12/2019

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Νοέμβριο 2019 η ετήσια % μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +0,5% (-0,3% (10/2019) και +1,1% (11/2018)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια % μεταβολή (ΜΟ 12 μηνών) ήταν +0,5% (+0,5% (10/2019) και +0,8% (11/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2019: 2019 0,5%, 2020 0,6%, 2021 0,9%

ΕνΔΤΚ (YoY%)

Περίοδος: 10/1999-10/2019

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +2,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

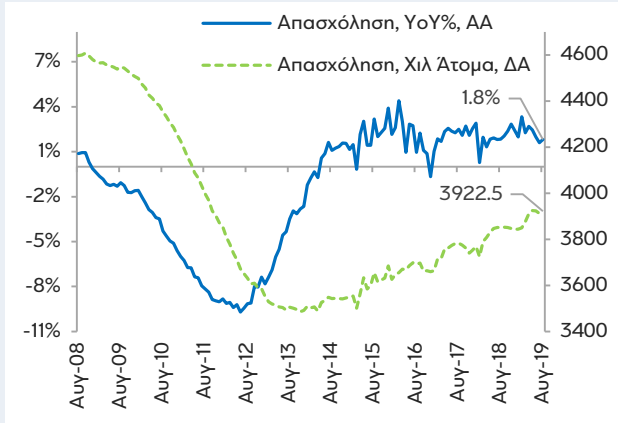
Δημοσίευση: 10/12/2019

Επομ. δημ.: 13/1/2020

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (γ) Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

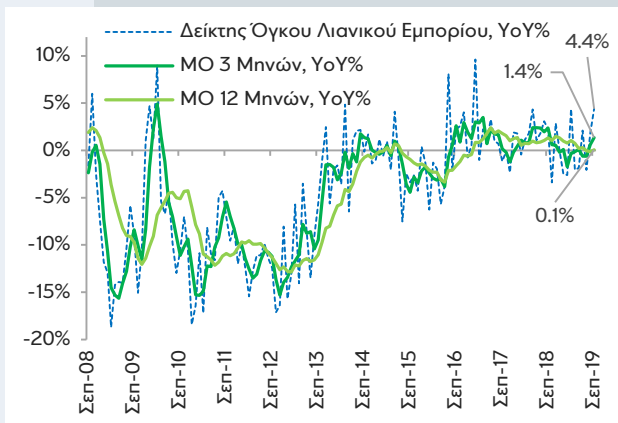
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +1,8 YoY% τον Αυγ-19 από +1,6 YoY% τον Ιουλ-19, +2,3 YoY% την περίοδο Σεπ-18 – Αυγ-19 από +1,9 YoY% την περίοδο Σεπ-17 – Αυγ-18 (επόμενη δημοσίευση: 20/12/2019)

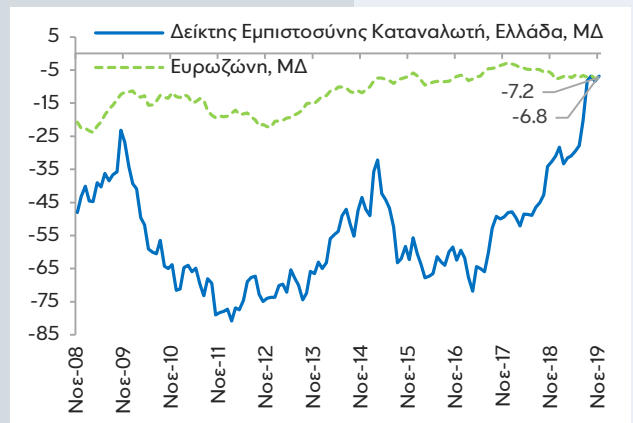
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 107,0 ΜΔ τον Νοε-19, +0,3 MoM ΜΔ και +5,9 YoY ΜΔ τον Νοε-19 από -0,5 MoM ΜΔ και +6,3 YoY ΜΔ τον Οκτ-19 (επόμενη δημοσίευση: 8/1/2020)

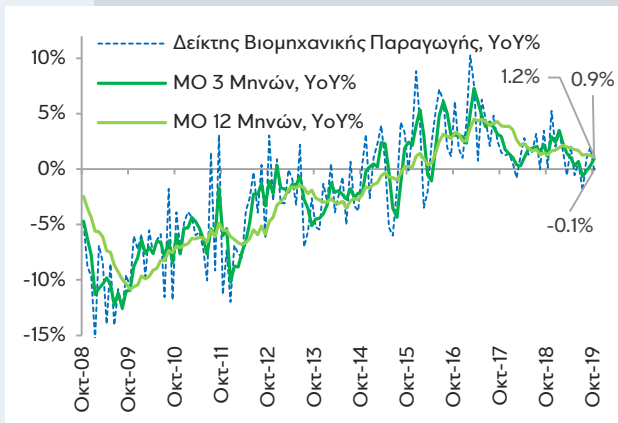
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +1,5 MoM% και +4,4 YoY% τον Σεπ-19 από +2,2 MoM% και +1,8 YoY% τον Αυγ-19, +0,1 YoY% την περίοδο Οκτ-18 – Σεπ-19 από +1,3 YoY% την περίοδο Οκτ-17 – Σεπ-18 (επόμενη δημοσίευση: 31/12/2019)

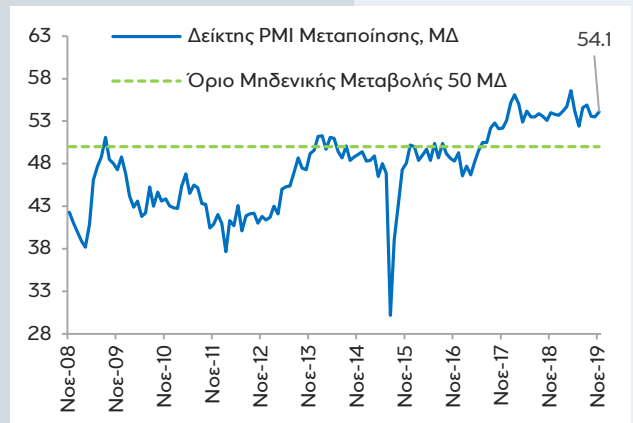
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -6,8 ΜΔ τον Νοε-19, +1,6 MoM ΜΔ και +25,9 YoY ΜΔ τον Νοε-19 από -1,6 MoM ΜΔ και +25,7 YoY ΜΔ τον Οκτ-19 (επόμενη δημοσίευση: 8/1/2020)

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής: -2,6 MoM% και -0,1 YoY% τον Οκτ-19 από +1,2 MoM% και +2,0 YoY% τον Σεπ-19, +1,2 YoY% την περίοδο Νοε-18 – Οκτ-19 από +1,3 YoY% την περίοδο Νοε-17 – Οκτ-18 (επόμενη δημοσίευση: 9/1/2020)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 54,1 ΜΔ τον Νοε-19, +0,6 MoM ΜΔ και +0,1 YoY ΜΔ τον Νοε-19 από -0,1 MoM ΜΔ και 0,4 YoY ΜΔ τον Οκτ-19 (επόμενη δημοσίευση: 2/1/2020)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), (γ) IHS Markit, (δ) Eurobank Research.
Σημείωση: (α) ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MO τον μέσο όρο και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Ενημέρωση: 11/12/2019	Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση	Προηγούμενης Περιόδου	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	
Βασικά Επισκόπηση																	
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (8)	YoY%	-	1.9%	2018	1.5%	2017	-0.2%	2016	-0.4%	2015	0.7%	2014	-3.2%	2013
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		190.8		187.2		184.4		184.8		185.6		184.2	
	Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					184.7		180.2		176.5		177.3		178.7		180.7	
	Ποσοστό Ανεργίας			%		19.3%		21.5%		23.5%		24.9%		26.5%		27.5%	
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.8%		1.1%		0.0%		-1.1%		-1.4%		-0.9%	
	Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος					0.5%		0.6%		-0.2%		-0.3%		-1.8%		-2.4%	
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q			Ναι	2.3%	2019 Q3	2.8%	2019 Q2	2.0%	2018 Q3	1.9%	2017 Q3	1.0%	2016 Q3	-2.6%	2015 Q3
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					0.6%		1.3%		1.1%		0.5%		0.3%		-1.9%	
	Ποσοστό Ανεργίας	m				16.7%	Αυγ-19	16.9%	Ιουλ-19	18.9%	Αυγ-18	20.8%	Αυγ-17	23.3%	Αυγ-16	24.5%	Αυγ-15
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.5%	Νοε-19	-0.3%	Οκτ-19	1.1%	Νοε-18	1.1%	Νοε-17	-0.2%	Νοε-16	-0.1%	Νοε-15
	Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q			Ναι	-1.0%	2019 Q3	0.2%	2019 Q2	0.6%	2018 Q3	0.5%	2017 Q3	0.5%	2016 Q3	-0.2%	2015 Q3
Ζώνια Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																	
	Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (8)	YoY%	Ναι	0.2%	2019 Q3	-0.3%	2019 Q2	1.0%	2018 Q3	1.3%	2017 Q3	3.2%	2016 Q3	-3.4%	2015 Q3
	Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-0.5%		9.4%		-4.5%		0.4%		0.3%		2.3%	
	Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					2.0%		-6.1%		-22.6%		26.3%		12.5%		-6.0%	
	Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					9.5%		5.8%		6.4%		6.7%		8.8%		-8.2%	
	Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					-2.9%		3.7%		15.6%		4.8%		14.0%		-14.2%	
Αποτελεσματικότητα																	
	Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (8)	YoY%	Ναι	0.7%	2019 Q3	0.4%	2019 Q2	0.4%	2018 Q3	0.2%	2017 Q3	0.3%	2016 Q3	-2.8%	2015 Q3
	Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					2.0%		0.9%		-0.4%		-1.2%		1.7%		-4.8%	
Αγορά Εργασίας																	
	Απασχολούμενοι	m	(1), (8)	χιλ. άτομα	Ναι	3922.5	Αυγ-19	3912.1	Ιουλ-19	3852.6	Αυγ-18	3782.9	Αυγ-17	3690.9	Αυγ-16	3655.7	Αυγ-15
	Ανεργοί					788.3		798.2		898.4		992.4		1123.1		1183.4	
	Εργατικό Δυναμικό					4710.8		4710.3		4751.0		4775.3		4814.0		4839.1	
	Μη Ενεργός Πληθυσμός					3214.3		3218.7		3218.7		3232.7		3228.4		3241.9	
Αγορά Ακινήτων																	
	Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (8)	YoY%	Όχι	7.7%	2019 Q2	4.9%	2019 Q1	1.4%	2018 Q2	-1.2%	2017 Q2	-2.5%	2016 Q2	-5.0%	2015 Q2
Βιομηχανία και Εμπόριο																	
	Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(6), (8)	ΜΔ	Ναι	54.1	Νοε-19	53.5	Οκτ-19	54.0	Νοε-18	52.2	Νοε-17	48.3	Νοε-16	48.1	Νοε-15
	Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής		(1), (8)	YoY%		-0.1%	Οκτ-19	2.0%	Σεπ-19	0.1%	Οκτ-18	1.5%	Οκτ-17	6.1%	Οκτ-16	-0.1%	Οκτ-15
	Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					4.4%	Σεπ-19	1.8%	Αυγ-19	2.2%	Σεπ-18	-1.2%	Σεπ-17	2.2%	Σεπ-16	-3.4%	Σεπ-15
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (8)			-3.4%	2019 Q3	-0.8%	2019 Q2	11.1%	2018 Q3	2.2%	2017 Q3	2.8%	2016 Q3	-10.5%	2015 Q3
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					8.7%		11.7%		14.5%		5.4%		14.6%		-0.8%	
Εξωτερικές Τομέας																	
	Ισοζύγιο Τρεκουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	Σ12μ € δις	Όχι	-3.9	Σεπ-19	-4.2	Αυγ-19	-4.8	Σεπ-18	-3.0	Σεπ-17	-2.0	Σεπ-16	-2.7	Σεπ-15
	Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-23.4		-23.5		-21.6		-19.8		-17.6		-18.4	
	Α1. Καυσίμων					-5.3		-5.4		-4.7		-3.9		-2.8		-4.9	
	Α2. Πλοίων					-0.3		-0.3		-0.1		0.0		0.0		0.0	
	Α3. Χωρίς Καύσιμο και Πλοία					-17.8		-17.7		-16.8		-15.9		-14.8		-13.5	
	Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					21.3		21.0		18.7		18.1		16.0		17.1	
	Β1. Ταξιδιωτικό					15.4		15.1		13.7		12.5		11.1		12.1	
	Β2. Μεταφορών					6.0		6.0		5.3		5.0		4.5		4.9	
	Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					-0.2		-0.2		-0.2		0.6		0.4		0.1	
	Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					-1.6		-1.7		-1.6		-0.8		-0.1		-0.4	
	Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-1.2		-1.2		-1.1		-1.1		-1.0		-0.8	
	Γ2. Τόκων, Μεριμάτων και Κερδών					-2.9		-3.0		-3.3		-2.1		-2.3		-2.1	
	Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					2.5		2.5		2.8		2.5		3.2		2.5	
	Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					-0.2		-0.1		-0.3		-0.6		-0.3		-1.0	
	Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					-0.3		-0.2		-0.6		-0.9		-0.5		-1.0	
	Δ2. Λοιπών Τομέων					0.1		0.2		0.3		0.3		0.2		0.1	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																	
	Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (8)	%	-	1.0%	2018	0.7%	2017	0.5%	2016	-5.6%	2015	-3.6%	2014	-13.2%	2013
	Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					4.3%		3.8%		3.7%		-2.1%		0.3%		-9.2%	
	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					181.2%		176.2%		178.5%		175.9%		178.9%		177.4%	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																	
	Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (8)	%	-	-0.50%	18/9/19	-0.40%	16/3/16	-0.30%	9/12/14	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/13
	Διευκόλυνση Σταθερού Επιτοκίου					0.00%		0.00%		0.05%		0.05%		0.15%		0.15%	
	Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης					0.25%		0.25%		0.30%		0.30%		0.40%		0.75%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																	
	Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(7), (8)	%	-	1.48%	Νοε-19	1.17%	Οκτ-19	4.27%	Νοε-18	5.40%	Νοε-17	6.58%	Νοε-16	7.50%	Νοε-15
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)		(2), (7)			0.20%	Οκτ-19	0.23%	Σεπ-19	0.28%	Οκτ-18	0.30%	Οκτ-17	0.37%	Οκτ-16	0.62%	Οκτ-15
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)					4.32%		4.59%		4.98%		4.79%		5.01%		5.08%	
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)					0.24%		0.25%		0.29%		0.32%		0.38%		0.67%	
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)					4.04%		4.06%		4.29%		4.57%		4.86%		5.05%	
Χρηματοδότηση																	
	Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€ δις	Όχι	176.0	Οκτ-19	175.2	Σεπ-19	191.9	Οκτ-18	204.2	Οκτ-17	221.5	Οκτ-16	227.9	Οκτ-15
	Α. Γενική Κυβέρνηση					19.8		18.3		17.4		18.3		22.8		23.4	
	Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις					74.6		74.7		84.3		89.3		94.4		96.5	
	Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ					70.8		71.2		78.2		83.8		91.2		94.5	
	Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.					10.9		11.0		12.0		12.9		13.1		13.5	
Καταθέσεις και Ρέπος																	
	Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€ δις	Όχι	200.0	Οκτ-19	199.9	Σεπ-19	162.9	Οκτ-18	159.7	Οκτ-17	160.6	Οκτ-16	157.8	Οκτ-15
	Α. Κάτοικοι Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)					153.3		153.3		148.0		136.9		135.2		129.7	
	Α1. Γενική Κυβέρνηση					13.6		14.2		16.5		13.3		10.5		8.6	
	Α2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)					24.9		24.7		23.8		22.3		21.7		19.9	
	Α2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις					1.5		1.2		1.3		1.5		1.5		1.7	
	Α2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα					2.2		2.1		1.7		1.6		3.8		3.7	
	Α2.3. Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις					21.2		21.5		20.8		19.2		16.4		14.4	
	Α3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ					114.8		114.4		107.7		101.3		102.9		101.2	
	Β. Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης					1.7		1.6		1.6		1.5		2.4		1.2	
	Γ. Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης					6.3		6.3		5.3		6.4		5.9		8.6	
	Δ. Υποχρεώσεις Σκετιζ με Μεταβιβαζ. Περίουδ. Στοιχεία					38.7		38.6		7.9		14.8		17.1		18.2	
Δείκτες Εμπιστοσύνης																	
	Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	m	(3), (8)	ΜΔ	Ναι	107.0	Νοε-19	106.7	Οκτ-19	101.1	Νοε-18	98.3	Νοε-17	92.9	Νοε-16	86.9	Νοε-15
	Βιομηχανία (στάθμιση 40%)					1.4		1.9		-3.2		-3.9		-7.8		-16.6	
	Υπηρεσίες (στάθμιση 30%)					17.8		15.4		11.1							

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadi@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ. Στυλιανός Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιμπρού
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Μαριζα Γιαννίση | Administrator
magiannisi@eurobank.gr | + 30 210 33 71 178

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analiseis...>
Ακολουθήστε μας στο **twitter**: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο **LinkedIn**: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank Ergasias S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

